

RAPPORT

Ung och förälder - en omöjlig kombination?

Innehållsförteckning

1. Inledning	s. 3
2. Boende	s. 4
a) Bygg för framtiden	
b) Skattebefria ungas bosparande	
c) Stöd ekonomiska föreningar som ger lån	
d) Inför familjekontrakt	
3. Studier	s. 6
a) Stötta de unga familjerna ekonomiskt	
b) Särskilda familjelägenheter	
c) Avskaffa CSN	
d) Uppmuntra till extrajobb	
4. Barnomsorg med valfrihet	s. 7
a) En helt ny inriktning	
b) Samla stödet till familjerna och ge dem valfrihet	
c) Uppmuntra privata initiativ	
5. Det offentliga skall komplettera de civila initiativen	s. 9
a) Uppmuntra mötesplatser	
b) Möjlighet att återuppta studier	
c) Föräldrautbildning	
d) Stödfamiljer	
e) Familjecentraler	
f) Relationsrådgivning	
6. Avslutning	s. 11

1. Inledning

*Det finns bara två bestående gåvor vi kan skänka våra barn.
Den ena är rötter, den andra vingar.
– Hodding Carter*

Att vara ung i Sverige idag är tufft. Att vara ung och dessutom förälder innebär dubbla utmaningar. Bostadssituation, studier, ekonomi och barnomsorg är bara några exempel på frågor som unga föräldrar brottas med. Tyvärr är den signal som samhället ger på många områden att barnen egentligen inte är välkomna.

Det system som finns idag har bland annat visat sig leda - förutom till att vissa avstår från att skaffa barn - till att graviditeter avbryts. Idag råder till exempel i föräldraförsäkringssystemet en inkomstbortfallsprincip trots att det egentligen i första hand handlar om en fördelning över tid. Att ha små barn är förenat med många utgifter men det som föräldrarna "lånar" för sin försörjning under den mest intensiva perioden betalar de tillbaka efter småbarnsåren. Det är därför orimligt att det är antalet år på arbetsmarknaden och därmed lönenivån som ska vara avgörande för huruvida det är ekonomiskt möjligt att försörja ett barn. Samhället är helt enkelt inte barnvänligt. Detta är inte värdigt ett välfärdssamhälle. Ekonomiska faktorer ska inte få hindra föräldraskap.

Under decennier har Sverige byggts upp enligt socialistisk konstruktion. Välfärdspolitiken präglas av likformighet och staten tar inte hänsyn till att vi alla är olika. Dagens system är uppbyggt kring vissa mallar. För dem som betar sig som genomsnittet innebär det inga större problem. De som inte betar sig som mallen får däremot ofta svårt att ta del av de välfärdssystem som finns. Unga som skaffar barn innan de börjar jobba under sin studieperiod, de som flyttar utomlands under en del av sin karriär och de som vill stanna hemma med sina barn är några av de grupper som har fått svårt att ta del av välfärdssveriges resurser. KDU vill att välfärdspolitiken tar hänsyn till att människor har olika behov.

Hur ger vi unga föräldrar i Sverige idag förutsättningar för att ge våra barn både rötter och vingar? För att kunna besvara denna fråga är det nödvändigt att klargöra vilka skyldigheter och rättigheter staten har gentemot medborgarna. Staten är till för att tjäna medborgarna, inte tvärtom. Staten skall ha en subsidiär roll – inte en styrande och mästrande. Det finns mycket som kan göras på politisk väg men inte allt. Lika viktigt som politiska åtgärder är attitydförändringar och stöd från civila samhället i föräldraskapet.

Vår utgångspunkt i arbetet med denna rapport har varit den kristdemokratiska ideologin. Enligt ett kristdemokratiskt synsätt så finns det en princip som väger tyngre än alla andra - *alla människors lika värde*. Detta värde är helt oberoende av en människas handlingar eller prestationer. Ambitionen med denna rapport är att ta ett helhetsgrepp kring de sociala och ekonomiska frågor som rör unga föräldrars vardag och innehåller förslag på hur de kan få en starkare position i samhället.

Rapporten bygger delvis på intervjuer med företrädare för det ideella nätverket *Unga föräldrar i Stockholm*.

Ella Bohlin, ordförande

2. Boende

Bostadssituationen är särskilt besvärlig för unga föräldrar. Då ett barn föds ändras ofta behovsbilden. Det blir nödvändigt med lite mer utrymme, plats för förvaring, hiss för att forsla barnvagnar etc.

En rapport gjord av boendeforskare Sven Bergenstråhle från 2005, på uppdrag av Hyresgästföreningen i Stockholm, visar att allt fler unga vuxna tvingas bo kvar hemma hos sina föräldrar, med kompisar eller i studentrum¹. Nio av tio av dem som idag bor hemma önskar flytta till egen bostad, men bara 23 procent är säkra på att de skulle ha råd. Dessutom visar rapporten att allt fler ungdomar får hjälp av föräldrar eller anhöriga, från A-kassa och bostadsbidrag för att klara sin försörjning. Att bilda familj i en situation som denna blir naturligtvis otänkbart. Det finns mycket politikerna kan göra för att förbättra ungas bostadssituation. Det handlar om nyproduktion av hyresrätter men också att ge unga människor möjlighet att äga sitt eget boende.

a) Bygg för framtiden

Det behövs ett bättre klimat för bostadsinvesteringar. Genom att avskaffa fastighetsskatten, sänka byggmomsen och se till att de tillfälliga spelreglerna för bostadsbyggandet blir mer explicita och långsiktiga kan produktionen öka och fler unga får eget boende. Idag tar det allt för lång tid till från planritning till färdigt boende vilket måste förändras. KDU vill därför att plan och bygglagen skall ses över och förenklas. Vi ser det som nödvändigt att en del nybyggnation har unga och studenter som direkt målgrupp.

Nära 60 % av kostnaderna för nyproduktion är skatt. Lägre skatt på boendet, exempelvis genom slopad statlig fastighetsskatt, skulle leda till lägre hyror. Nyproducerade lägenheter är ofrånkomligen relativt dyra och det är långsiktigt bättre att bygga nytt för ekonomiskt starkare grupper. Med fler nya bostäder som kan efterfrågas av t.ex. barnfamiljer och medelålders sätts flyttkedjor i gång. På en sådan rörligare bostadsmarknad ökar möjligheterna för unga föräldrar att få tillgång till äldre bostäder med lägre hyror.

b) Skattebefria ungas bosparande

Unga föräldrar måste ges en chans att få äga sitt boende. Eget boende ger ökad självständighet, minskade boendekostnader, en mer effektiv hyresbostadsmarknad och ger också en minskad belastning på den offentliga ekonomin. Runt om i världen finns fler goda exempel på hur bostadsägandet underlättas för hushåll med låga inkomster. Från bl.a. Australien, USA, Storbritannien och Norge kan Sverige hämta inspiration. De verktyg som internationellt nyttjas för att underlätta ägandet är inriktade mot olika skeden av bostadsköpet. Flera studier pekar dock på att möjligheten att få ihop den kontantinsats som krävs för ett fastighetsköp är den viktigaste faktorn att påverka med politiska styrmedel. Därför har vi ett förslag som skulle underlätta för unga att spara ihop pengar till en insats.

¹ *Unga vuxnas boende 1997-2005* av Sven Bergenstråhle
https://www.hyresgastforeningen.se/eprise/main/hgfddata/2005/10/article/article20051012_173330857/Unga_vuxna_rapport.pdf

Vi vill att unga under 34 ska få möjlighet att göra ett trettioprocentigt skatteavdrag på sitt bosparande. På så sätt skulle drömmen om att äga sin egen bostad kunna förverkligas. I Norge finns sedan 1991 ett system för att skattebefria bosparande för unga som haft stor betydelse för ungas möjligheter att spara ihop till en kontantinsats. Ett svenskt system bör ges ett regelverk som liknar det norska. Den maximala årliga insättningen bör vara ett halvt basbelopp. (Som år 2006 motsvarade 19.850 kronor). Det maximala skatteavdraget blir då cirka 6.000 kronor per år. Det motsvarar den skattestimulans som i dag finns för att pensionsspara. Att lägga undan pengar till ett framtida boende skulle därigenom bli en sparform som stod sig bättre i jämförelse med andra investeringar eller konsumtion.

c) Stöd ekonomiska föreningar som ger lån

Det finns fler möjligheter till bostad än enbart genom att hoppas på hyreskontrakt eller genom dyra banklån. Staten borde särskilt uppmuntra initiativ sprungna ur det civila samhället såsom ekonomiska föreningar vilka kan ge lån. En ekonomisk förening är en förening vars mål är att främja medlemmarnas ekonomiska önsknings utan vinstintressen. Det är medlemmarna som står i centrum, mer eller mindre aktiva själva genom att bidra med den man kan.

d) Inför familjekontrakt

De privata värdarna och allmännyttan har tillsammans en viktig uppgift att möjliggöra för unga att hyra en bostad. Som tidigare nämnts är boendet en angelägen fråga när det gäller möjligheter för familjebildning. Därför borde verksamheten riktas till dem som har särskilda behov – som unga familjer. De kösystem som tillämpas idag ofta kraftigt diskriminerande mot stora grupper, inte minst mot unga som söker ett första boende. Många hänvisas istället till en svart andrahandsmarknad, där lägenheter i många fall hyrs ut till rena ockerpriser eller byter hyresgäst via dyra kontrakt.

KDU föreslår att allmännyttan såväl som privata värdar ges möjlighet att erbjuda särskilda familjekontrakt. Kontrakten skall förmedlas i särskilda köer och vara tidsmässigt och behovsmässigt begränsade. Ett familjekontrakt skall gälla i högst fem år eller till 30 års ålder. Om den boende får ett reguljärt kontrakt eller innehar tillräckliga medel för att köpa sig en bostad skall kontraktet upphöra efter en rimlig uppsägningstid.

Familjekontrakten ska erbjudas runt om i det befintliga lediga beståndet, och inte avse enskilda hus eller lägenheter. Det måste vara hela samhällets gemensamma ansvar att se till att unga familjer har rimliga möjligheter att skaffa en bostad, men det är också viktigt att betona allmännyttans särskilda bostadssociala syfte.

KDU vill:

- Bygga bort bostadsbristen
- Skattebefria ungas bosparande
- Stöd till ekonomiska föreningar som kan ge lån
- Möjliggöra för allmännyttan och privata värdar att erbjuda särskilda familjekontrakt.

3. Studier

Trots att målet för svensk utbildningspolitik är högt deltagande i utbildningen, större mångfald och att betydelsen av social, ekonomisk och geografisk bakgrund skall minska är det idag få personer med småbarn som väljer att studera.

a) Stötta de unga familjerna ekonomiskt

Till viss del kan detta förklaras med att dagens studiefinansieringssystem inte tar hänsyn till de om det finns barn med i bilden. En person med två barn som studerar heltid kan få drygt 700 kronor kr i månaden i så kallat tilläggsbidrag. Det är en relativt blygsam summa om man ser till de kostnader som är förknippade med att bli förälder tidigt då man knappast hunnit varit ute på arbetsmarknaden eller haft möjligheter att spara. Om båda föräldrarna studerar är det dessutom bara den ena föräldern som har rätt till tilläggsbidraget. Bidraget är skattefritt och pensionsgrundande men det är inte sjukpenninggrundande. Detta säger en del om hur man ser på familjebildning idag.

b) Särskilda familjelägenheter

Men ökat ekonomiskt stöd är långt ifrån hela lösningen. Brister i tillgång på bostäder rymliga nog för en ung familj och attityder som inte välkomnar familjebildning är några av orsakerna till att studerande med barn är få. En idé är att reservera några studentlägenheter i bostadsbestånden åt barnfamiljer. KDU föreslår att några studentlägenheter reserveras för barnfamiljer. Det är dock viktigt att man flyttar när studierna är avslutade. Det skall även göras kontroller så att familjelägenheter inte missbrukas.

c) Avskaffa CSN

Studiestödet administreras idag av en central myndighet, CSN Centrala studiestödsnämnden. Detta ger CSN en monopolställning och omöjliggör konkurrens och jämförelse. KDU vill se genomgripande förändringar i studiefinansieringen. CSN i sin nuvarande form bör avskaffas och ersättas med en mindre statlig studiestödsmyndighet.

Vid sidan av detta skall privata långgivare kunna ge lån åt studenterna. Detta kommer leda till konkurrens som gynnar studenterna. Studiestödsmyndigheten som ersätter CSN skall administrera grundbidraget till samtliga studenter samt även erbjuda dem att låna, dock i konkurrens med andra långgivare såsom olika banker. Bidraget storlek ska vara hälften av det totala maximibeloppet. Det lån som studiestödsmyndigheten administrerar ska vara lika stort som grundbidraget. De privata långgivarna bör ha stor frihet att själva utforma låne- och återbetalningsvillkor.

Ett system med konkurrerande långgivare leder till bättre villkor för låntagarna generellt samt större möjlighet för dem att påverka lånets storlek, återbetalningstakt samt övriga villkor. Vid sidan om detta ordinarie studiefinansieringssystem bör det vara välkommet att studenter försörjer sig genom extrajobb, sparade medel eller andra former

d) Uppmuntra till extrajobb

Alla kan av olika skäl inte arbeta vid sidan av sina studier men många studenter väljer idag att arbeta extra under sin studieperiod. Idag straffas den som är ambitiös och tar ett extrajobb vid sidan av sina studier genom fribeloppet. KDU:s inställning är att arbete bör uppmuntras och inte straffas. Fribeloppet bör slopas helt för att underlätta och sporra studenternas arbetsinitiativ under deras lediga tid.

KDU vill:

- Reservera familjelägenheter för studenter med barn.
- Höj bidragsdelen.
- Slopa fribeloppet
- Avskaffa CSN

4. En barnomsorg med valfrihet

Vår välfärd och framtid är beroende av att det föds fler barn, då ska vi även ha ett system som gör att de som vill och kan axla det tunga ansvaret och trygga vår framtid är beredda att göra det. Vår fysik innebär att det är mest lämpligt att skaffa barn i relativt ung ålder. Problemet är att i den åldern är det få som känner att de har de ekonomiska förutsättningarna.

a) En helt ny inriktning

KDU vill ha ett system som gör att det är längtan efter barn som avgör när barnen föds och inte plånboken. Vi vill även ha ett system som innebär att det är föräldrarna som avgör när och hur de bäst kan ta till vara de medel som genom staten omfördelas till den perioden i livet. Ett system som är enkelt och rättvist, med stabila spelregler som möjliggör en långsiktig planering från föräldrar/blivande föräldrar.

Därför förespråkar KDU en särskild barnpeng som innebär att varje barn som föds eller adopteras får ett konto motsvarande 650 000 kr. Dessa pengar kan tas ut i form av skattepliktig ersättning fram till dess att barnet är myndigt. Pengarna är knutna till barnet och kan tas ut av var och en av föräldrarna men med möjlighet till överlåtelse till annan vårdnadshavare. Ersättning får tas ut månadsvis motsvarande den lön som avstås. Oavsett den tidigare inkomsten har dock alla rätt att ta ut 12 000 kr per månad. Med fler barn kommer även ökade kostnader och det innebär att det ska vara möjligt att ta ut för flera barn samtidigt. Dock ska det finnas ett tak för hur mycket över den tidigare inkomsten som kan tas ut. Detta skulle således innebära att samtliga av de tidigare uppräknade ersättningarna i dagens system bostadsbidrag, barnbidrag, föräldraförsäkring och barnomsorgssubventionen slopas och ersätts av ett barnkonto.

b) Samla stödet till familjerna och ge dem valfrihet

Så som föräldraförsäkringen är uppbyggd idag bygger den på att en ersättning vid föräldraledighet utgår med 80 % av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI).

Inkomstbortfallsprincipen har - förutom att vara irrelevant i sammanhanget - en del luckor som till viss del täcks av olika komplement för att trygga familjens försörjning. Dels finns ett generellt bidrag barnbidraget och dels ett behovsbaserat bidrag, bostadsbidraget, som grundar sig på boendekostnaden. Dessutom finns det genom barnomsorgsubventioner ett stort kommunalt stöd till barnfamiljer, eller rättare till de barnfamiljer som väljer kommunal barnomsorg.

Det nuvarande systemet är väldigt styrande. Det är staten som avgör när och hur pengarna ska användas, och trots den stora sammanlagda summan ser vi ändå resultaten att barnafödandet minskar och förläggs till ett senare skede i livet. Vi i Kristdemokratiska Ungdomsförbundet tycker att detta är fel.

En viktig principiell fråga inom välfärdspolitiken är vilka statens skyldigheter gentemot dess medborgare är. KDU anser att statens uppgift skall vara att skapa förutsättningar för och stödja medborgerliga initiativ och framförallt ge människor ansvar att själva fatta viktiga beslut. Den kristdemokratiska ideologin framhåller *subsidiaritetsprincipen* som utgångspunkt för politiska beslut. Den innebär att alla beslut ska tas på lägsta möjliga effektiva nivå.

Eftersom alla människor är olika finns ingen perfekt form av barnomsorg eller en pedagogik som passar alla. Därför måste familjer och personer få möjlighet att välja själva. Tanken att det offentliga ska kunna sy ihop en lösning som passar alla är helt enkelt naiv. Staten kan aldrig veta om Knut och Jasmine vill ha sina barn på dagis eller om de vill turas om att stanna hemma med barnen, det vet bara Knut och Jasmine själva.

c) Uppmuntra privata initiativ

KDU anser att olika typer av privata alternativ i samhället skall uppmuntras. Att exempelvis föräldrargrupper, idrottsföreningar, kyrkor och företag driver förskolor, skolor, vårdhem och idrottsanläggningar skapar ett levande samhälle. Det är helt nödvändigt att den offentliga sektorn ser till att komplettera där behoven inte tillgodoses av medborgarnas initiativ. Det kommer därför även i fortsättningsvis att finnas utrymme för kommunala förskolor och skolor. Dessa två modeller utesluter inte varandra. Huvudsaken är att den offentliga sektorn ser som sin primära uppgift att utgöra ett komplement till de privata initiativen.

KDU vill:

- Inför en barnpeng istället för spretande bidrag
- Låt subsidiaritetsprincipen vara vägledande för familjepolitiken
- Uppmuntra privata initiativ i barnomsorgen

5. Det offentliga skall komplettera de civila initiativen

Många unga föräldrar kan vittna om att de känner sig ensamma i sin roll. Det finns ett stort behov av att bygga upp ett nätverk runt omkring sig. De bär ofta på en önskan att träffa nya vänner att få samtala och utbyta erfarenheter med. Att träffa andra i samma situation kan vara avgörande för hur väl man orkar axla den nya rollen som förälder med allt vad det innebär. För unga föräldrar är det därför extra viktigt att det finns ett kontaktnät som kan ställa upp och ge råd och stöd. Många har detta stöd hos sina föräldrar eller andra släktingar, men långt ifrån alla. En del blir utslängda hemifrån, när graviditeten blir känd och många lever på garantinivå som är den absolut lägsta levnadsnivån. Det som ofta förenar unga föräldrar är att de har en mycket svag ekonomisk ställning.

Ibland kan det offentliga behöva hjälpa till för att ge unga föräldrar möjlighet att ge sitt barn den bästa tänkbara starten på livet. KDU vill att detta stöd ska vara lättillgängligt och finnas i många olika former. Ingen ung förälder ska behöva känna att de måste göra abort därför att de själva tror sig sakna förmåga att ensamma ta hand om sitt barn.

a) Uppmuntra mötesplatser

Tyvärr är mötesplatserna för unga föräldrar idag mycket få i kommunerna. Det fåtal som finns erhåller inga kommunala bidrag och saknar stabila finansiärer. Sverige har under många år haft ett skattesystem som inte på något sätt uppmuntrat gåvor eller donationer till frivilligorganisationer. Detta har lett till att finansieringen ständigt blir ett stort problem och Bmånga upplever att man behöver någon form av stöd från det offentliga. Ibland räcker det kanske att kommunen lånar ut en lokal.

KDU vill uppmuntra initiativ sprungna ur det civila samhället såsom mötesplatser, nätverk och stödgrupper för unga föräldrar. Denna typ av verksamhet är oerhört viktig både för unga mammor och pappor och inte minst för deras barn. Föräldrautbildningar, öppna förskolor och tex lägerverksamhet för unga familjer med barn kan göra stor skillnad. Kommun och landsting kan vara huvudansvariga men uppmuntra civila incitament och att lägga ut verksamheten på entreprenad. Att satsa på unga föräldrar är en resurssparande och relativt enkel åtgärd för kommunerna. Om man kan undvika att en enda person börjar missbruka alkohol eller droger senare i livet sparar samhället hela 12 miljoner kronor!

b) Möjlighet att återuppta studier

För unga föräldrar som avbrutit sina studier på grund av föräldraskapet och vill återuppta dem är det viktigt att nätverk finns som kan fånga upp denna längtan. En idé är att föräldranätverk etc. jobba tillsammans med en studievägledare eller en närbelägen grundskola eller gymnasieskola. De som inte fått godkänt i kärnämnen kan då enkelt erbjudas denna möjlighet för att sedan kunna söka vidare till gymnasiet eller universitet.

c) Föräldrautbildning

KDU vill att alla unga föräldrar ska ges möjlighet att delta i en utbildning inför sin nya roll som förälder. I dessa grupper får föräldrarna träffa andra ungdomar i samma situation och utbyta råd och erfarenheter. I många kommuner finns det föräldragrupper men det är inte alltid som unga föräldrar känner sig hemma i dessa grupper. De äldre föräldrarna har ofta en helt annan livssituation än de yngre och det är inte ovanligt att unga föräldrar upplever negativa attityder från de äldre föräldrarna, vilket naturligtvis är helt oacceptabelt. Därför kan det vara motiverat att arrangera föräldrautbildning för unga föräldrar.

d) Stödfamiljer

För att ge unga föräldrar möjlighet till en stunds avlastning från arbetet som mamma/pappa vill KDU att det ska finnas möjlighet att få en stödfamilj. Denna familj ska kunna förmedlas både genom kommunen och genom andra kontaktvägar, så som en förening, en grannsamverkan eller en kyrka. Det kan röra sig om att barnet får vistas i en annan familj under några timmar eller dagar i månaden. Det kan också handla om att ställa upp med tips och idéer när föräldraskapet känns svårt.

e) Familjecentraler

KDU anser att antalet familjecentraler bör utökas då dessa är ett smidigt sätt att komma i kontakt med olika delar av de verksamheter som finns för barn och föräldrar. På familjecentraler finns allt samlat under ett tak och steget mellan att gå till mödravårdscentralen och att söka annan form av hjälp blir inte så stort.

f) Relationsrådgivning

Att bli mamma och pappa innebär förändringar i förhållandet mellan man och kvinna. Undersökningar visar att det är mycket vanligt att par väljer att skiljas inom några år efter att de blivit föräldrar. KDU tror att det bästa för ett barn är att växa upp med en mamma och en pappa. Därför vill vi införa gratis samlevnadsrådgivning för alla par med barn. Sambos, äkta makar eller de som lever i registrerat partnerskap. Vi vill att alla par ska få gratischeckar för rådgivning som går att lösa ut hos någon yrkesverksam inom området.

KDU vill:

- Uppmuntra mötesplatser för unga föräldrar.
- Att skattesystemet skall vara utformat så att är fördelaktigt att donera till ideella organisationer.
- Varje kommun bör erbjuda föräldrautbildning och ta ansvar för finansieringen.
- Länsstyrelsen kan med fördel ges ett statsbidrag från vilket kommunerna är välkomna att söka.
- Att satsningar på unga föräldrar skall ses som en förebyggande åtgärd
- Att det ska finnas stödfamiljer att tillgå som kan ge avlastning till föräldrar när detta behövs.
- Att antalet familjecentraler ska utökas.
- Att alla par med barn ska få erbjudande om gratis samlevnadsrådgivning.

6. Avslutning

Barnen är vår framtid brukar det så vackert heta men hur är samhällets inställning till barn i realiteten? Finns det egentligen plats för familjebildning på 2000-talet?

Attityderna gentemot unga föräldrar är ofta negativa och kränkande. Många blir bemötta med misstro och otrevliga inställningar. Studiefinansieringssystem, arbetsmarknad, utbildningssektor och bostadsmarknad är konstruerade så att det inte är gynnsamt att skaffa barn i ung ålder. De som trotsar normen går en tuff tillvaro till mötes. De tvingas vara ”dubbelt så bra” för att bevisa omvärlden att man kan. Tonåringar som själva är barn när de får barn och är på väg in i vuxenlivet går igenom mycket och är känsliga för blickar och frågor. En av de viktigaste åtgärderna för ett mer barnvänligt samhälle är därför att bemöta unga föräldrar med respekt och förtroende.

Hur går det då för ungdomar som blir föräldrar tidigt i livet? De intervjuer vi genomfört visar att av de som avbrutit sina studier i samband med graviditet går de allra flesta tillbaka till studierna. Många upplever att barnet blir en vändning i deras liv och de känner sig motiverade att studera på nytt sätt. Dock kan det vara svårt att gå tillbaka till sin gamla skola som är förknippad med avbrutna studier och ibland nedlåtande attityder. Istället väljer många att byta skola eller läser upp sina betyg på Komvux eller IV. Detta utrymme måste finnas för att de unga föräldrarna skall kunna komplettera sina kunskaper.

Vi menar att ett samhälle måste ha den principiella grundinställningen att alla individer är välkomna. Då blir det viktigaste arbetet att se till att bereda vägen för dessa människor. Det gäller inte minst de barn som föds till unga föräldrar liksom ensamstående mammor eller pappor. De negativa attityder som finns på bland annat arbetsmarknaden gentemot tjejer som är i den åldern då de sannolikt skaffar barn är djupt felaktig. Idag är det många kvinnor som inte upplever att de har något annat val än att avbryta en graviditet. Detta är djupt olyckligt och något som Kristdemokratiska ungdomsförbundet vill verka för att förändra.

Viktigt att komma ihåg är att unga föräldrar inte är en homogen grupp och skall inte betraktas som ett kollektiv utan som de unika personer de faktiskt är. De kommer från mycket olika bakgrund och olika förutsättningar. Ifrån samhällets sida är det angeläget att stärka dem som enskilda individer och inte utifrån ett ”grupperspektiv”.

De förslag som presenteras i denna rapport bygger på just detta. Att se människan framför kollektivet och skapa de bästa förutsättningarna för familjebildning – även i unga år.